

Cultuurkracht 023

Projectplan Cultuureducatie met Kwaliteit
2021-2024

**‘Je hebt me uitgelegd dat
inspiratie voortkomt uit
stilte en creativiteit uit
beweging.’**

Isabel Allende

Inhoud

1	Samenvatting Cultuurkracht 023	4
2	Inleiding	6
2.1	Sociale context	6
2.2	De ontwikkeling van cultuureducatie binnen het onderwijs	7
3	Reflectie op de stand van zaken Cultuureducatie met Kwaliteit	10
3.1	Reflectie op doelstellingen en resultaten	10
3.2	Aandachtspunten voor de nieuwe periode	11
4	Activiteiten 2021-2024	12
4.1	Doelstellingen activiteitenprogramma	13
4.1.1	Doelstelling 1	13
4.1.2	Doelstelling 2	13
4.1.3	Doelstelling 3	14
4.1.4	Doelstelling 4	14
4.1.5	Doelstelling 5	15
4.1.6	Doelstelling 6	15
5	Kennisdeling	19
6	Monitoring en evaluatie	19

1 Samenvatting Cultuurkracht 023

Cultuur is in beweging. Nu de basis is gelegd gaan we verder bouwen aan Cultuureducatie met Kwaliteit in de Noord-Hollandse gemeenten Haarlem, Heemstede en Zandvoort. De ontwikkeling van goed cultuuronderwijs heeft de afgelopen jaren vooral in de scholen plaatsgevonden. De tijd is nu rijp om de brug te slaan naar de culturele omgeving. De samenwerking tussen onderwijs en de culturele sector geven we een impuls door gezamenlijk aan ontwikkeling te werken en aanbod te maken dat creativiteit en vakoverstijgend werken bevordert. We kijken daarbij niet alleen binnen de schoolmuren maar ook daarbuiten, zodat ieder kind opgroeit in een rijke leefomgeving. De lokale partners voor cultuureducatie en -participatie zijn hierin onontbeerlijk: gemeenten, scholen, culturele instellingen, kunstenaars en organisaties in het sociaal domein.

In deze nieuwe periode van Cultuureducatie met Kwaliteit richten we ons op die scholen waar de culturele ontwikkeling van de leerlingen minder vanzelfsprekend is. En waar de samenwerking tussen scholen en de culturele sector nog een impuls kan gebruiken om goed cultuuronderwijs te maken. Dit geldt voor leerlingen in het primair onderwijs maar ook voor leerlingen van vmbo- en praktijkscholen. Deze groep betrekken we daarom in dit nieuwe programma. Daarnaast gaan we onderzoeken hoe de mbo-opleidingen betrokken kunnen worden.

Naast de scholen die al deelnemen aan Cultuureducatie met Kwaliteit zal een grote groep nieuwe scholen, -basis-, speciaal-, vmbo- en praktijkscholen, individuele trajecten volgen om, vanuit hun eigen ambitie, cultuuronderwijs verder te ontwikkelen. In proeftuinen werken scholen en cultuursector aan cultuureducatie binnen burgerschap, vakmanschap of beroepenoriëntatie. Dit zijn actuele thema's binnen het onderwijs. Zo brengen we door verbinding, samenwerking en ontwikkeling cultuur in beweging.

Hart is als centrum voor kunst, kennis en cultuur in Haarlem, blij om opnieuw als penvoerder Cultuureducatie met Kwaliteit aan de slag te gaan in de gemeente Haarlem, Zandvoort en Heemstede. Voorafgaand aan dit plan zijn via vele Zoomsessies gesprekken gevoerd met directeuren van de basisscholen, vakdocenten van de voortgezet onderwijs scholen en culturele instellingen. Daarin hebben we gemerkt dat het draagvlak om mee te doen aan Cultuureducatie met Kwaliteit inmiddels bijzonder stevig geworden is en wij voelen ons gesterkt door de steun voor het plan dat we hebben ontwikkeld. Alleen met dit brede draagvlak en deze gezamenlijke inzet kunnen we zorgen dat kinderen hun culturele kracht ontwikkelen!

2 Inleiding

2.1 Sociale context

Als kind groei je in de regio Kennemerland op in een rijke culturele omgeving. Van amateurverenigingen tot musea in moderne kunst, van cultureel erfgoed tot CultuurMenu (iedere basisschoolleerling beleeft jaarlijks een culturele activiteit op school of bij een culturele instelling in de buurt). Door kinderen en jongeren vertrouwd te maken met de mogelijkheden die hun omgeving biedt en aan de slag te gaan met het actief maken en meemaken van kunst en cultuur wordt 'culturele spierkracht' ontwikkeld. Alhoewel alles in deze regio binnen handbereik lijkt om vanaf jonge leeftijd culturele kracht te ontwikkelen, doorloopt ieder kind daarin echter een ander pad. Dat pad is afhankelijk van het gezin of de wijk waarin je opgroeit, de school waar je naartoe gaat en de keuzes die je zelf maakt. Culturele kracht ontwikkelen is dus afhankelijk van de situatie waarin je opgroeit en is niet voor ieder kind hetzelfde. De komende jaren gaat Hart zich als penvoerder van de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit inzetten om ieder kind in Zuid-Kennemerland gelijke kansen te geven om zijn of haar culturele kracht te ontwikkelen.

De Gemeente Haarlem stimuleert gelijke kansen voor iedereen en besteedt daarbij speciale aandacht aan kansengelijkheid voor kinderen en jongeren. Daarbij staat de vraag centraal 'hoe zorg je dat ieder kind gelijke kans heeft om te participeren in deze samenleving?' Met de integrale jeugdnota¹ 'Samen voor jeugd' is de kansencirkel geïntroduceerd. Hierin staan de elementen om kinderen en jongeren op te laten groeien tot gezonde evenwichtige volwassenen. Dit sluit aan bij "de wens van kinderen en jongeren in Haarlem om niet alleen naar hun problemen te kijken, maar vooral naar hun talenten, om gehoord te worden en om erbij te kunnen horen. De cirkel stimuleert alle betrokken partijen om naar het hele kind te kijken". Cultuureducatie sluit met name goed aan bij de thema's 'actief zijn' en 'kunnen ontwikkelen' van de kansencirkel. In deze gebieden speelt cultuur een grote rol. Hier zien wij dan ook de noodzaak van cultuur in het leven van elk kind.

Kansencirkel

¹ Integrale Jeugdnota "samen voor jeugd" door gemeente Haarlem 2019

Door deze ontwikkeling is de aandacht toegenomen voor de wijk en leefomgeving van kinderen. In 2019 zijn in dit kader bij Hart twee cultuurcoaches gestart. Zij werken aan het bereikbaar maken van cultuur met de school als schakel tot het kind. Door samen te werken met de partners die betrokken zijn bij het opgroeien van een kind kan daadwerkelijk gewerkt worden aan het ontwikkelen van gezonde evenwichtige volwassenen. De basis voor het welbevinden van een kind start dus daar waar het opgroeit, of dat nu in Zandvoort, Haarlem of Heemstede is.

Cultuureducatie kan een specifieke bijdrage leveren aan het welbevinden van een kind. In Zandvoort brengt het leven in een toeristische badplaats culturele aspecten met zich mee die verankerd zijn in het DNA van de bewoners. Als kind is het van belang je eigen culturele achtergrond te leren kennen en te ontdekken welke betekenis dat heeft voor jouw leven nu. Haarlem heeft een rijk cultureel aanbod. Maar hoe bereikbaar of zichtbaar is dat voor kinderen en jongeren? Heemstedenaren zijn in de vrije tijd gericht op steden als Haarlem en Amsterdam. Hoe is dat als opgroeiende jongere? Waar vind je de mogelijkheden om jouw talenten te ontwikkelen? Op jonge leeftijd biedt het zelfbewustzijn van je talent juist in de pubertijd een belangrijk houvast en de mogelijkheid je daarin verder te ontwikkelen. De school vormt in de leefomgeving van de jongere een bepalende schakel. Juist daar ontmoeten kinderen met verschillende culturele achtergronden en economische status elkaar en wordt er samengeleefd en gewerkt, waardoor verschillen overbrugd kunnen worden. Dit proces zoals omschreven in de publicatie 'Cultureel Vermogen'², vindt binnen én buiten de school plaats en gaat niet meer over cultuureducatie en -participatie, maar welke mogelijkheden jij als kind krijgt om culturele kracht te ontwikkelen.

2.2 De ontwikkeling van cultuureducatie binnen het onderwijs

Cultuureducatie met Kwaliteit heeft de afgelopen 8 jaar een stevig fundament gelegd om op verder te bouwen. Basisscholen hebben structurele leerlijnen opgebouwd, voelen zich comfortabeler in het geven van een creatieve les en zijn zich bewuster van de plek die cultuureducatie binnen het onderwijsprogramma heeft. In de CmK periode 2017-2020 is gekozen voor een werkwijze waarin scholen zelf hun leervraag voor cultuureducatie formuleren. Veel scholen kozen voor de traditioneel bekende kunstvakken als muziek en beeldend. Het kind leert daarin vaardigheden en spelplezier. Maar welke mogelijkheden biedt dit om te participeren in de samenleving en creatieve samenwerkingen aan te gaan? Basisscholen geven aan dat onderwijskansen liggen in:

- Optimale mogelijkheden bieden door hoogwaardig onderwijs aan te bieden. Alles eruit halen wat er in zit.
- Maatwerk bieden: ieder kind heeft een verschillend rugzakje. Het aanbod aanpassen aan het (individuele) kind. Individuele ontwikkeling mogelijk maken en kijken naar de potentie.
- Talentontwikkeling.
- Meer handvatten aanreiken om de wereld om zich heen te begrijpen. De samenleving dat zijn wij.

² Cultureel Vermogen; Geert Drion, Utrecht 2018

Dat betekent dat cultuureducatie niet alleen gaat over vaardigheden leren maar veel breder over wat cultuur betekent voor jou als kind, hoe jij jouw talenten ontdekt en laat groeien en hoe je een netwerk bouwt waarin de brug geslagen wordt naar participatie in de samenleving.

Met de nieuwe regeling Cultuureducatie met Kwaliteit willen we de beweging maken van kunsteducatie naar cultuureducatie in de breedte, met als doel om ieder kind de mogelijkheid te geven culturele kracht te ontwikkelen die tools geeft om de wereld om jou heen te begrijpen, je te kunnen uiten in verschillende talen en de samenleving mee-te-maken.

In deze context van verschillende bewegingen willen wij met het motto 'Beter zicht op jezelf en de wereld door het beleven van kunst en cultuur!' aan de slag gaan met de nieuwe regeling Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024, die we in het vervolg van dit plan 'CmK3' daarin speelt noemen.

3 Reflectie op de stand van zaken Cultuureducatie met Kwaliteit

Cultuureducatie met Kwaliteit startte in 2013 op een klein aantal scholen en is inmiddels uitgegroeid tot een bekend begrip. Het convenant Primair Onderwijs & Cultuur, dat in Haarlem met de grote schoolbesturen en culturele instellingen is afgesloten in 2015, ligt ten grondslag aan de oprichting van het Hart kenniscentrum cultuuronderwijs met een aanjagende functie in het versterken van cultuureducatie. Schooldirecteuren zien het belang in van cultuureducatie, waardoor het draagvlak ook binnen het team is toegenomen. Dat merken wij aan de wens van scholen om in deze nieuwe regeling te participeren. In de cultuursector is de aandacht in de afgelopen jaren verschoven van een paar cultuuraanbieders naar een veel breder en divers aanbod, uitgevoerd door zogenoemde cultuurpartners (culturele instellingen, kunstenaars, vakdocenten). Schoolbesturen zijn gaan nadenken over de plek die cultuureducatie heeft binnen het strategisch beleid en de rol die het bestuur daarin speelt. Cultuureducatie met Kwaliteit is van grote betekenis geweest in het ontwikkelen van een vraaggerichte aanpak van cultuureducatie. Scholen hebben leerlijnen geïntegreerd en leerkrachten maken zich de basisvaardigheden eigen in muziek en beeldend. Kunstenaars en culturele instellingen co-creëren met scholen passend aanbod waaruit een duurzame samenwerking ontstaat. Het bij de start gepresenteerde Synergiemodel is ontwikkeld om het eigenaarschap bij scholen en cultuurpartners te vergroten. Het model biedt houvast voor de succesfactoren die kwalitatief goed cultuuronderwijs mogelijk maakt. Scholen zijn vaardiger geworden in het contact zoeken met cultuuraanbieders, het maken van afspraken met die partners en het formuleren van de vraag. Zij zijn zich beter bewust van hun eigen rol: ze zien zichzelf meer als initiatiefnemer en niet alleen als afnemer van bestaand aanbod. De cultuurpartners op hun beurt hebben het onderwijs beter leren kennen en zien mogelijkheden om hun aanbod af te stemmen. Musea ontdekken dat het niet voor ieder kind zo makkelijk is om een tentoonstelling te bezoeken en zijn de scholen meer gaan opzoeken. Podia leggen verbinding tussen een vakspecialist in de klas en het bezoeken van een voorstelling. Kunstenaars tenslotte hebben via scholing kennis gemaakt met het werken op school en zijn zo samenwerkingen aangegaan met scholen.

Bij gemeenten is er meer aandacht gekomen voor cultuureducatie. Dit komt tot uiting in cultuurnota's en de inspanning om mee te doen aan deze subsidieregeling. In Haarlem staat cultuuronderwijs opnieuw op de lokale educatieve agenda (=LEA) vermeld. Het is daarmee één van de prioriteiten voor de komende jaren van de samenwerkende schoolbesturen en de gemeente. De samenwerking tussen de beleidsvelden onderwijs en cultuur is bij de gemeente Haarlem aan het groeien, waardoor voor scholen de urgentie en verbanden duidelijker worden. Met deze ontwikkelingen is de basis verstevigd van waaruit we met Cultuureducatie met Kwaliteit gaan werken.

3.1 Reflectie op doelstellingen en resultaten

In Cultuureducatie met Kwaliteit 2017-2020 (CmK2) is gekozen voor een andere aanpak dan in de eerste periode. Het maatwerk en de individuele aanpak vanuit de vraag van de school wordt zeer

gewaardeerd. Scholen voelen zich hierdoor gezien en zijn blij met de procesbegeleiding van Hart. De procesbegeleiding is zo opgezet dat verschillende fases van het creatief proces met de school doorlopen worden, waarbij de elementen uit het Synergiemodel in de praktijk worden gebracht. Deze aanpak heeft structuur gebracht en heeft, door de grote rol die de school hierin heeft, ook gezorgd voor eigenaarschap.

Scholen hebben in CmK2 cultuur in de eigen omgeving nog beter leren kennen. Dat vinden de scholen verrijkend. Gedurende het programma is er meer diversiteit in culturele activiteiten voor de leerlingen ontstaan door de inzet van vakspecialisten en kunstenaars in de school. De co-creatie projecten zorgen dat scholen en cultuurpartners écht in gesprek gaan. Zo is er vooruitgang geboekt in het afstemmen van wederzijdse verwachtingen en sluiten activiteiten beter aan bij de belevingswereld van de leerlingen. Voor culturele instellingen is het leveren van maatwerk lastiger dan voor individuele kunstenaars. Om die reden is een apart traject ingezet waarin de samenwerking met scholen centraal staat. In de volgende periode zullen de culturele instellingen meer betrokken worden door deelname aan de proeftuinen.

Hart heeft deze periode een ontwikkeling doorgemaakt in het begeleiden van scholen om van vraagformulering naar uitvoering te komen. Daarnaast zijn we als organisatie meer partner geworden in de culturele sector en hebben we de netwerkfunctie meer dan voorheen opgepakt.

3.2 Aandachtspunten voor de nieuwe periode

Met de opgedane ervaringen in CmK 2017-2020 zien we de volgende aandachtspunten voor de nieuwe periode:

- Het kind of de jongere steeds centraal stellen.
- Aanpak richt zich op ontwikkelen van hele cultuurprogramma als onderdeel van het onderwijsbeleid.
- Een uitdaging blijft om de schoolvisie en ambitie gemeenschappelijk te maken - dus voor het hele schoolteam.
- Minder richten op deskundigheidsbevordering van leerkrachten in vakspecifieke richting, meer op leren door samenwerking met culturele sector.
- De borging van cultuureducatie, zowel in het curriculum als in de onderwijsorganisatie: hoe gaan we ervoor zorgen dat cultuureducatie onder de aandacht blijft? Hoe gaan we ervoor zorgen dat de deskundigheden van de leerkrachten binnen de school blijven? Hoe zorgen we ervoor dat de benodigde randvoorwaarden er zijn?
- Meer experimenteren door aan de slag te gaan, cultuur te beleven en van daaruit na te denken over de onderliggende visie en inbedding.
- Het toerusten van leerkrachten om vakintegratie en procesmatig werken meer eigen te maken.
- Professionalisering kunstenaars: vakdidactisch, pedagogisch, breed inzetbaar.
- Het verder ontwikkelen van verbinding binnen- en buitenschools aanbod.

Deze aandachtspunten zijn van belang bij de beweging die we inzetten om cultuureducatie meer onderdeel te laten zijn van het schoolbeleid en zo te werken aan goed cultuuronderwijs, waardoor kinderen zich ontwikkelen tot creatieve- en kritische volwassenen die klaar zijn voor de uitdagingen van de 21e eeuw.

4 Activiteiten 2021-2024

Hart wil met Cultuureducatie met Kwaliteit een beweging in gang zetten waarbij het samenwerken en duurzaam maken van cultuureducatie als vanzelfsprekend wordt ervaren door het onderwijs en de culturele sector. Het doel is om 'Kinderen en jongeren van 0-23 jaar te laten kennismaken met de verscheidenheid aan cultuur, zich persoonlijk te ontwikkelen door bewustwording van de eigen culturele kracht en de mogelijkheid om talenten te ontwikkelen'.

In deze periode Cultuureducatie met Kwaliteit hebben we voor ogen dat:

Kinderen hun culturele kracht versterken doordat zij:

- aansluiting vinden bij de wijk en stad als culturele leeromgeving;
- hun talenten ontdekken en de mogelijkheid hebben zich daarin te ontwikkelen;
- kunstbeoefening beleven en het beroepsperspectief leren kennen;
- samen met anderen cultuur maken.

Dit bereiken we door:

- met primair onderwijs (=PO) en voortgezet onderwijs (=VO) scholen te werken aan een integrale aanpak van cultuureducatie;
- scholen te begeleiden in de visie- en planvorming en het implementeren van cultuureducatie;
- cultuurpartners te begeleiden in een professionele samenwerking met scholen;
- een infrastructuur op te bouwen waarin scholen en cultuurpartners gezamenlijk innoveren;
- onderlinge samenwerking tussen cultuurpartners en sociaal domeinpartners te stimuleren en opbouwen van structurele samenwerking met scholen in de leefomgeving van het kind en de jongere.

4.1 Doelstellingen activiteitenprogramma

4.1.1 Doelstelling 1

Scholen in het primair onderwijs ontwikkelen een duurzaam eigen programma cultuureducatie, passend binnen de visie en mogelijkheden van de school.

De nieuwe scholen worden begeleid in een individueel traject. Aan de hand van de ambitie van de school wordt bepaald welke stappen er gezet worden. Inspiratiesessies met het team of workshops kunnen hier onderdeel van uitmaken. Gedurende het traject werkt de school aan visievorming zodat er beleid voor cultuureducatie ontwikkeld wordt. Daarbij kan gekozen worden om verbinding te leggen met de voorschoolse educatie.

Het proces van cultuur beleven, visievorming en keuzes maken zorgt dat scholen meer eigenaarschap verwerven en cultuureducatie zien als onderdeel van het schoolprogramma. Dit vormt de basis om cultuureducatie structureel in het curriculum op te gaan nemen. Scholen experimenteren en ontdekken in dit traject met welke cultuurpartner zij een duurzaam eigen programma willen ontwikkelen. Door het maatwerk sluit cultuureducatie aan bij de plannen die scholen ontwikkeld hebben in het kader van onderwijskansenbeleid.

4.1.2 Doelstelling 2

Scholen in het primair onderwijs hebben in samenwerking met de culturele omgeving een samenhangend programma voor cultuureducatie geïmplementeerd en geïntegreerd in het curriculum en verankerd in het schoolbeleid.

De scholen die in CmK2 meededen zijn al een samenwerking aangegaan met een cultuurpartner. Hun wens is om dat wat is opgezet in de afgelopen jaren een vaste plek te geven binnen het curriculum.. Er is een basis gelegd van waaruit nu gewerkt kan worden aan meer samenhang tussen de verschillende culturele activiteiten onderling, de koppeling met andere vakgebieden en, afhankelijk van de ambitie, de verbinding buitenschools.

- scholen versterken hun ambitie cultuureducatie niet alleen vanuit de leervraag in CmK2, maar vanuit de culturele ontwikkeling van kinderen op- en, zo nodig, buiten school.
- scholen werken aan samenhang tussen de verschillende culturele programma's en koppeling aan andere vakgebieden.

4.1.3 Doelstelling 3

Scholen in het voortgezet onderwijs hebben, passend binnen de visie en mogelijkheden van de school, een duurzaam eigen cultuureducatieprogramma ontwikkeld met kwaliteit.

Hart heeft met het voortgezet onderwijs een relatie opgebouwd via bijeenkomsten en de organisatie van het HIT (Haarlems Interscolair Toernooi), een creatieve talentenwedstrijd voor jongeren. Op een vmbo-school is het jaarlijks aantal uren cultuureducatie een derde van de uren op een havo en een kwart van de uren op het vwo. Scholen geven aan dat vmbo-leerlingen van huis uit vaak minder gebruik maken van de culturele omgeving.

Het programma voor VO-scholen is tweeledig. De groep vmbo-scholen en praktijkscholen gaat enerzijds een individueel traject volgen, waarin de samenwerking met het culturele veld wordt gezocht en duurzame samenwerkingen worden opgebouwd. De scholen worden gestimuleerd om, vakoverstijgend en in directe samenwerking met cultuurpartners, cultuureducatie een stevigere positie binnen school te geven. Anderzijds is er een overkoepelend programma voor alle VO-scholen, waarbij kennisdeling en bijvoorbeeld het verstevigen van de community's van kunstvakdocenten centraal staat.

De vmbo- en praktijkscholen in Haarlem, Heemstede en Zandvoort:

- volgen een individueel traject om vanuit de kunstvakken een stevigere positie binnen het schoolprogramma te krijgen;
- geven in samenwerking met cultuurpartners vakoverstijgend werken vorm.

4.1.4 Doelstelling 4

In de periode CMK3 wordt de verbinding gelegd met het mbo. Binnen veel mbo-opleidingen is momenteel geen aandacht voor cultuuronderwijs. Alleen opleidingen die daar zelf voor kiezen bieden cultuureducatie aan. We zien graag dat ook jongeren die een praktische opleiding volgen de kans krijgen om hun eigen culturele identiteit vorm te geven en hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen.

De overgang van het vmbo naar het mbo wordt versoepeld wanneer scholen de verbinding aangaan en leerlingen samenbrengen. In het kader van beroepsoriëntatie kan de verbinding tussen mbo

studenten, vmbo-leerlingen en het culturele veld plaatsvinden. Hart gaat hierbij de samenwerking aan met stichting Mocca, expertisecentrum cultuureducatie in Amsterdam die een vergelijkbare stap willen zetten.

4.1.5 Doelstelling 5

Het verbinden van binnen- en buitenschools om daarmee de culturele omgeving dichter bij de leerling te brengen.

In Haarlem werken scholen in een aantal wijken samen met de domeinen cultuur, sport en welzijn aan het binnen- en buitenschools programma 'School in de Wijk'. In 2019 zijn cultuurcoaches in Haarlem-Noord en Schalkwijk gestart om meer cultureel aanbod voor kinderen op te zetten in samenwerking met scholen. Dat proces is nog in volle gang. Met de nieuwe scholen die in deze wijken Cultuureducatie met Kwaliteit worden ingezet op het in beeld brengen van cultuurpartners, bevorderen van de samenwerking onderling en die met de scholen.

In Zandvoort is minder cultureel aanbod dan omliggende gemeenten waar kinderen gebruik van kunnen maken en is het voor hen soms lastig de weg te vinden. De komende jaren zal daarom met Cultuureducatie met Kwaliteit worden ingezet op het in beeld brengen van cultuurpartners, bevorderen van de samenwerking onderling en die met de scholen. Daarbij zijn jaarlijks terugkerende evenementen in Zandvoort als de kinderkunstlijn en monumentendagen interessant om te verbinden aan het cultuurprogramma van de scholen.

In Heemstede speelt binnen- en buitenschools een rol daar waar het gaat om in de directe omgeving van kinderen een aantrekkelijk breed cultuuraanbod aan te bieden. Over het algemeen wordt de weg naar muziek- en danslessen goed gevonden, maar een centrale plek waarbij aandacht is voor creativiteit kan een aanvulling zijn. Daarom willen we de mogelijkheid onderzoeken om hierin samen met de bibliotheek en andere (cultuur)partners een maakplaats op te zetten.

4.1.6 Doelstelling 6

Professionalisering van leerkrachten, docenten en cultuurpartners.

Professionalisering zien we als een breed begrip waarin geleerd wordt, vaak van en met anderen. In CmK3 gaat het dan om:

- proeftuinen rond thema's voor scholen, cultuurpartners en andere experts;
- studiemiddagen rondom muziek, beeldend of drama, aansluitend op de behoefte aan verdieping bij CmK2-scholen;
- scholing Interne Cultuurcoördinator;
- scholing van cultuurpartners op gebied van vakdidactiek, procesgerichte didactiek en ondernemerschap;

- teamtraining en coaching on the job op schoolniveau;
- studiemiddag 10-14 jaar voor leerkrachten en docenten
- inspiratiessessies door het gezamenlijk bezoek aan een voorstelling, tentoonstelling of lezing.
- training pedagogisch medewerkers Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)

Met deze activiteiten denken we de volgende doelstellingen te bereiken:

- Het versterken van de onderlinge samenwerking binnen het onderwijs en de cultuursector.
- Het vergroten van kwalitatief aanbod dat aansluit bij de leerlingen en schoolprogramma's.
- Leren hoe vakoverstijgend werken binnen de culturele omgeving vorm kan krijgen.
- Het versterken van de culturele bagage van (aankomende) leerkrachten en docenten door inspirerende lezingen en bijeenkomsten in samenwerking met cultuurpartners te organiseren.
- Facultatief en op maat: deskundigheidsbevordering van de leerkracht door middel van teamtraining of coaching.

De proeftuinen richten zich op verschillende doelgroepen:

De culturele kookpot

Proeftuin voor scholen primair onderwijs & culturele partners

In een serie bijeenkomsten werken scholen en cultuurpartners samen binnen één van de thema's burgerschapsvorming, meesterschap/ vakmanschap, taal en kunst, wetenschap en techniek. Door het bijeenbrengen van verschillende expertises worden gezamenlijk nieuwe samenwerkingen en producten ontwikkeld. Scholen zien mogelijkheden om niet het wiel te hoeven uitvinden en culturele instellingen kansen voor interdisciplinaire samenwerkingen. Het ontdekken, onderzoeken en ontwikkelen is onderdeel van het proces. Hiermee werken we aan de integrale verbinding van cultuureducatie.

Cultureel speciaal

Voor scholen speciaal (basis- en voortgezet) onderwijs

Deze proeftuin is erop gericht om een betere afstemming te krijgen van aanbod, gericht op de kinderen binnen het speciaal (basis)onderwijs. De ervaringen met 'Partnerschap in cultuur' waarin het Teylorsmuseum heeft samengewerkt met drie scholen om een rondleiding toegankelijker te maken is hierin een voorbeeld. Onderdeel van dit netwerk zal ook het samenwerkingsverband zijn van CultuurMenu en een drietal speciaal onderwijsscholen bij het samenstellen van aanbod.

In Haarlem zijn dit met name cluster 3 en 4 scholen. Speciaal basisonderwijsscholen vallen niet onder speciaal onderwijs maar zijn een aparte groep. Toch willen we in eerste instantie starten met de gehele groep om vervolgens op basis van behoefte de cultuureducatievraag verder uit te werken.

Cultuur023

Voor Vmbo- en praktijkscholen

In een proeftuin gaan de vmbo, praktijkscholen en cultuurpartners aan de slag rondom meesterschap en beroepsoriëntatie. Welke beroepen vind je zoal in het theater? Wat is er nodig om een productie te maken? Hoe ziet het leven van een kunstenaar er in de praktijk uit? Gezamenlijk wordt onderzocht hoe er een meesterschap route ontwikkeld kan worden, waarin leerlingen van het Vmbo deze verschillende aspecten van kunstberoepen gaan meemaken en de drempel verlaagd wordt om binnen te stappen bij een culturele instelling. Voor jongeren van de praktijkscholen is belangrijk dat zij de culturele omgeving beter leren kennen en dat culturele instellingen laagdrempelig worden.

Professionalisering cultuurpartners

Cultuurpartners zijn actieve deelnemers aan de proeftuinen; zij worden zo meer vertrouwd in de samenwerking met scholen. Lokaal zal ingezet worden op het aanbieden van een meer professioneel educatief programma door culturele instellingen en amateurkunstorganisaties. De samenwerking met grootstedelijke organisaties zal aangehaald worden om de drempel naar hedendaagse kunst voor met name scholen in het primair onderwijs te verlagen. En kunstenaars worden gestimuleerd om meer vanuit hun vakmanschap de samenwerking met scholen aan te gaan en minder vanuit hun specialisatie, zodat zij een bijdrage kunnen leveren aan het werken vanuit een creatief proces.

5 Kennisdeling

Via kennisdeling bereiken we dat de ervaringen en opbrengsten van het CmK-programma gedeeld worden en deze opgebouwde expertise zich verspreid. De kennisdeling doen we op verschillende manieren:

- Digitale kennisdeling: via een nieuwsbrief en social media delen we interessante good practices en relevante ontwikkelingen. Via de website maken we meer zichtbaar wat met Cultuureducatie met Kwaliteit gebeurt.
- Voor cultuurcoördinatoren organiseren we 2 tot 3 keer per jaar een bijeenkomst waarin wordt uitgewisseld rond onderwerpen die door de deelnemers worden aangedragen. De netwerken vinden op verschillende culturele locaties of op school plaats. De netwerken zijn er in Zandvoort, Haarlem en Heemstede. Bij schoolbestuur Spaarnesant gaat het daarin specifiek om een leernetwerk cultuurcoördinatoren binnen hun academie.
- Met de vmbo-scholen wordt een online community opgestart voor kunstvakdocenten. Uitwisseling, inspiratie en kennisdeling staan centraal. Vanuit deze groep docenten kunnen onderwerpen naar voren komen waarover samen met cultuurpartners gesproken kan worden tijdens netwerkbijeenkomsten, online en fysiek. Aan deze community's kunnen ook andere VO-scholen deelnemen.

6 Monitoring en evaluatie

Met het monitoren en evalueren van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit wil Hart onder andere antwoord krijgen op de volgende vragen:

- Hoe verloopt de samenwerking tussen onderwijs en culturele sector?
- In hoeverre zijn scholen in staat hun ambitie te realiseren en welke kwaliteitsverbetering van het cultuurprogramma levert dit op?
- Waar is (nog) behoefte aan bij de verschillende scholen en cultuurpartners die deelnemen?
- Hoe wordt de procesbegeleiding door Hart adviseurs ervaren? Hoe wordt de rol van Hart met betrekking tot de andere activiteiten ervaren?

De monitoring en evaluatie gaat uitgevoerd worden op verschillende niveaus.

- Tussentijdse evaluatie: jaarlijks met de deelnemende scholen. Evaluatie gaat over uitgevoerde activiteiten, samenwerking culturele omgeving en integratie en implementatie van programma volgens het voorgenomen plan. Hieruit komt naar voren wat de school nodig

heeft om haar ambitie verder te realiseren. Mogelijk dat hier het Evi 2.0 instrument, het zelfevaluatie-instrument cultuureducatie voor basisscholen, ingezet gaat worden. Dit zal ook met schoolbesturen overlegd worden.

- Om het jaar worden rondetafelgesprekken gevoerd met scholen (nieuw gestart en scholen die eerder mee hebben gedaan), cultuurpartners en Hart om te horen of het ingezette programma op de goede weg is of dat er bijgesteld moet worden. Hiervoor wordt een externe partij ingehuurd.
- Scholen nemen deel aan landelijke cultuureducatie monitor.
- De wens is om leerlingen actief te betrekken bij het cultuurprogramma op een school. De tool 'Cultuur! Stemmen?' ontwikkeld door CultuurSchakel vinden we een aantrekkelijk voorbeeld.

Contact

Bezoekadres

Kleine Houtweg 18
2012 CH Haarlem
T 023 553 01 00
receptie@hart-haarlem.nl

Openingstijden

maandag t/m vrijdag
09.00 - 23.00 uur
zaterdag
9.00 - 13.00 uur

Bereikbaarheid

Hart is uitstekend te bereiken per fiets en openbaar vervoer. Plan uw reis via www.9292.nl

De Kleine Houtweg is een 'auto-te-gast-sstraat' en ligt in een vergunningen gebied. Er zijn slechts een paar parkeer meters. Indien je met de auto komt, adviseren wij gebruik te maken van Parkeergarage Houtplein. Deze is op een paar minuten loopafstand van Hart. Dagtarief: ma, di, wo, vrij, za en zo van 8.00 - 19.00 uur, donderdag van 8.00 - 21.00 uur € 2,98 per uur (€ 25 max. dagtarief). Nacht-/avondtarief: ma t/m zo van 19.00 - 8.00 uur, koopavonden van 21.00 - 8.00 uur € 2,90 max. per keer.

Hart-haarlem.nl